

Revoluțiile au constituit întotdeauna o sursă de inspirație pentru cinematografiile țărilor respective (Revoluția franceză din 1789; cele două războaie mondiale sunt din plin folosite ca teme de întreaga industrie cinematografică, iar războiul de secesiune din Statele Unite i-a atras pe toți regizorii de pe continentul american).

Cineăștii români au exploatat din plin subiectul Revoluției române din decembrie 1989: Corneliu Porumboiu, Andrei Ujică, Radu Munteanu și Cătălin Mitulescu au abordat această temă, unii cu umor, alții aducând pe marele ecran filme netriumfaliste.

Filme precum „A fost sau n-a fost?“, de Corneliu Porumboiu, „Hârtia va fi albastră” regia, Radu Muntean, „Stare de fapt” de Stere Gulea și „Cum miam petrecut sfârșitul lumii” de Cătălin Mitulescu, precum și documentarele: „De Crăciun ne-am luat rația de libertate” și „Piepturi goale, buzunare pline” de Cornel Mihalache, „Videograme dintr-o revoluție”, de Andrei Ujică și Harun Farocki se numără printre peliculele care au prezentat evenimentele dramatice din decembrie 1989.

Criticul de film Irina Margareta Nistor este de părere că filmele acestea ar fi eficiente și ne-ar ajuta să nu uităm ceea ce s-a întâmplat, dacă ar fi mai des programate sau incluse în orele de istorie. Pentru regizorul Radu Muntean, „Videograme dintr-o revoluție”, reprezintă cel mai bun documentar privind evenimentele din decembrie 1989, pentru că „Vorbește despre oameni, nu despre conspirații și supoziții”. Criticul Irina Margareta Nistor consideră „Timișoara, decembrie 1989” al regretatului și „atât de talentatului” Ovidiu Bose Paștină, drept cel mai bun documentar, pentru că „Te înfioară și te înalță ori de câte ori îl vezi”.

Legat de valoarea lor documentară regizorul Tudor Giurgiu a declarat că este convins că filmele acestea „vor marca un moment important nu numai în istoria cinema-ului românesc, ele vor fi des citate în orice documentare serioase despre evenimentele întâmplare la revoluție”. Regizorul Radu Muntean susține că o parte, dintre documentarele și filmele de ficțiune care au avut ca subiect

Revoluția din decembrie 1989, încearcă să restituie poziția autorilor legată de momentele

respective.

O postură subiectivă care poate fi cel puțin la fel de interesantă, pentru această memorie colectivă, ca și documentarele de analiză politică sau sociologică. Din perspectiva Irinei Margareta Nistor, cel mai bun film de ficțiune privind evenimentele din 1989 este „Hârtia va fi albastră”, de Radu Muntean, pentru că, el aflându-se în Televiziunea Română în zilele din decembrie 1989, „atmosfera e redată tulburător” de veridic. Atât în viziunea cineastului Andrei Ujică, precum și în aceea a regizorului Tudor Giurgiu „Videograme dintr-o revoluție”, realizat de Andrei Ujică și Harun Farocki, este cel mai bun documentar care prezintă Revoluția din 1989. De fapt, el nu este chiar un documentar, după cum spune cineastul.

Tudor Giurgiu este de părere că filmul merita primul loc într-un top al documentarelor despre revoluție pentru că „nu e didactic sau triumfalist /.../ Nu e alterat de comentarii aberante /.../ manifeste ale autorului”. Regizorul Tudor Giurgiu mărturisește că el are „vreo două subiecte în sertar” fiind convins că și alți regizori au și ei, deoarece „vorbim de un

eveniment istoric care poate genera multe alte filme”.

Andrei Ujică este însă de altă părere, el crede că deocamdată, Revoluția din 1989 și-a pierdut din substanță ca subiect pentru cinematografie. Și regizorul Radu Muntean crede că ea și-a pierdut din interesul publicului, bombardat mult timp cu filme sau emisiuni TV care au tratat lucrurile

senzaționalist.

Pentru istorie, imaginea Partidului Comunist rămâne imprimată pe rolele de film care au zugrăvit viața societății din perioada acelu regim dictatorial, în care libertatea de exprimare era un risc asumat.

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

Beatrice Kiseleff

*Independența
prin Cultură*